

SKRIVNOSTI FIBROMIALGIJE

Zakaj so stanja, ki jih opisujemo kot fibromialgija, tako zelo zapletena?

Fibromialgija je, čeprav besedo kot opredelitev uporabljamo že nekaj desetletij, **še vedno zavita v tančico nepojasnjenega**. Tudi specialisti različnih strok nanjo gledajo različno; zelo veliko izmed njih je ne obravnava kot »pravo« bolezen, temveč jo razlagajo s psihičnimi dejavniki posameznika, nad čemer se pritožujejo številni bolniki.

Doc. dr. DANICA ROTAR PAVLIČ je specialistka družinske medicine in predsednica odbora za pravno-etična vprašanja pri Zdravniški zbornici Slovenije.

Brez dvoma bi moral biti vsak zdravnik najprej zazrt v bolnega človeka in bi moral poskušati razumeti njegovo plat doživljanja bolezn. Morda bo najlažje, če si raznovrstne težave ponazorimo na primeru bolnika.

Primer

Gospod, ki ga poimenujmo Jože (osebni podatki so spremenjeni in zabrisani), je bil zadnja leta obravnavan v ambulanti za zdravljenje bolečine na Kliniki za anesteziologijo. Zaradi močnih bolečin je bil kot nujen bolnik večkrat pregledan na Ortopedski kliniki. Večkrat so mu opravili magnetno slikanje hrbtenice, ki je v aksialnih rezih pokazalo nekaj sprememb na ledveno-križničnem delu hrbtenice. Zaradi bolečin ga je specialist ortoped poslal na epiduralne blokade. Vnovično slikanje MR je pokazalo centralno protruzijo diska in manjši hemangiom. Dvakrat je bila opravljena evakuacija hernije diskusa, sledili so rehabilitacija v zdravilišču, vnovično poslabšanje stanja in vnovična postavitev suma na ponovitev hernije diskusa. Predlanskim je prvič obiskal specialista revmatologa, ki je postavil diagnozo fibromialgija in svetoval pregled pri specialistu psihiatru.

Vsa protibolečinska sredstva

V dveh letih in pol je bil Jože kar 20-krat obravnavan pri različnih specialistih na sekundarni in terciarni ravni. Večkrat je opravil laboratorijske preiskave. Je pogost obiskovalec svojega izbranega zdravnika, ki je v

sodelovanju z bolnikom preizkusil že vse možnosti protibolečinskega zdravljenja. Jemal je vse analgetike, od paracetamola do tramadola, nesteroidne antirevmatike, gabapentin in pregabalin. Večkrat je opravil fizioterapijo v lokalnem zdravstvenem centru. Danes še vedno šepa. Ob pregledu navaja, da ga bolijo ramena, komolci, zapestja, metakarpofalangelani sklepi, proksimalni in distalni interfalangealni sklepi prstov, kolki, kolena in gležnji; najhujše pa so bolečine v hrbtenici. Zelo je občutljiv za mraz.

Izstopa bolečina

Čeprav pri fibromialgiji sprašujemo tudi o morebitni utrujenosti, pomanjkanju energije, motnjah spomina in koncentracije, nemirnih nogah, občutku oteklosti v rokah in nogah, bolečinah v trebuhu, glavobolih, motnjah spanja in še o drugih težavah, pri gospodu Jožetu izstopajo predvsem bolečine. Te so stalne in se pojavljajo na značilnih mestih na mišicah (na hrbtu: mesto, kjer se stikata vrat in glava, zgornja linija ramen, proti prsni hrbtenici, v ledveno-križni hrbtenici, nad zadnjico in tik pod to; na sprednji strani telesa: vrat, tik nad notranjim robom ključnice, nekoliko bolj navzven, približno štiri prste nižje od prejšnje točke, dlančna stran podlahti in notranja stran kolena). Ob navajanju najhujših bolečin, ki jih zaznava na področju hrbtenice, gospod pove, da ima težave tudi z nespečnostjo in glavoboli. Znakov depresije ne navaja, prav tako jih niso opazili njegovi najbližji, zato je bil ob predlogu revmatologa,

Brez dvoma bi moral biti vsak zdravnik najprej zazrt v bolnega človeka in bi moral poskušati razumeti njegovo plat doživljanja bolezn.

naj obišče specialista psihiatra, zelo začuden.

Najbolj si želijo trenutke brez bolečine

Pred nekaj meseci se je včlanil v društvo za fibromialgijo in od tega veliko pričakuje. Dejstvo je, da se mu je življenje zaradi nenehnih bolečin korenito spremenilo in da si najbolj želi trenutkov brez njih. Še vedno upa, da mu bodo zdravniki pomagali.

Doc. dr. Danica Rotar Pavlič*
medicina-danes@finance.si

